

Lovforslag nr. L 132. Fremsat den 29. januar 2003 af Jann Sjursen (KRF), Bodil Kornbek (KRF), Mogens Nørgård Pedersen (KRF) og Tove Videbæk (KRF)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Kriminalisering af prostitutionskøbere)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 779 af 16. september 2002, foretages følgende ændring:

1. § 223 a affattes således:

»Den, der mod at betale eller give løfte om betaling har samleje med en anden person, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2003.

Bemærkninger til lovforslaget

Formålet med lovforslaget

Formålet med lovforslaget er at gøre det strafbart at købe seksuelle ydelser hos en anden person, uanset om personen er over 18 år eller kun prostituerer sig i enkeltstående tilfælde. Det er forslagsstillernes opfattelse, at Danmark bør følge efter Sverige, som pr. 1. januar 1999 har gjort det strafbart at købe seksuelle ydelser uanset den prostitueredes alder. Lovforslaget skal ses i sammenhæng med forslagsstillernes lovforslag om styrkelse af politiets efterforskningsmidler i sager om rufferi m.v. Begge forslag har til hensigt at forebygge og bekæmpe prostitution, herunder også handel med kvinder, ved at gå efter andre end de prostituerede selv, det vil sige køberne og bagmændene.

Prostitution er en løsningsstrategi for den enkelte prostituerede på grund af økonomiske problemer, tidligere seksuelt misbrug i barndommen, lav selvværdsfølelse m.v.

Ifølge Pro-Centret kan kvinder med prostitutionserfaringer ofte fortælle om en utryk opvækst præget af ustabile relationer. Det betyder ikke, at en opvækst præget af ustabilitet eller svigt nødvendigvis fører til prostitution, men det kan gøre det. Svensk forskning (Hedin & Månsson, 1998) viser ifølge Pro-Centret, at prostitueredes baggrund hyppigt er kendetegnet af:

- dårlige eller destruktive relationer til forældre,
- sociale problemer i hjemmet såsom fattigdom, problemer forældrene imellem og/eller misbrug af alkohol eller stoffer,
- erfaringer med seksuelle overgreb foretaget af far, bror, slægtning eller en anden nær mandsperson.

Samfundet må ikke svigte disse mennesker ved at acceptere, at andre (køberne) udnytter den sårbare situation, de er havnet i. Forslagsstillerne mener derfor, at det er nødvendigt at straffe alle købere, uanset den prostitueredes alder.

Forslagsstillerne mener, at det er muligt at ændre holdningen til prostitution gennem lovgivning. Det viser erfaringerne fra Sverige. Hvis samfundet straffer køberne, sender man et signal om, at det ikke er i or-

den at gå til en prostitueret, når bare vedkommende er over 18 år. Samtidig undgår man at give unge den opfattelse, at det er uproblematisk at være prostitueret.

Det er også muligt at stoppe tilgangen af nye gadeprostituerede, viser erfaringerne fra Sverige. De svenske socialarbejdere mener, at forbuddet mod at købe seksuelle ydelser har gjort det lettere at få kvinderne ud af prostitution. Herhjemme er Reden, som tager sig af de københavnske gadeprostituerede, også fortalere for et generelt forbud.

Et forbud mod at købe seksuelle ydelser betyder, at landet bliver mindre attraktivt for udenlandske prostituerede og deres bagmænd. Også det viser de svenske erfaringer. Problemerne med kvindehandel kan simpelthen ikke løses, så længe der er et lovligt prostitutionsmarked.

Prostitutionens omfang

Ifølge Pro-Centret har mindst 14 pct. af alle mænd i Danmark erfaring som prostitutionskøbere. Antallet af prostituerede er steget voldsomt fra 1989 til 1999 (Pro-Centrets årsberetning for 2001). I 1989 var der ca. 1.600 prostituerede, mens der i 1999 skønnedes at være mellem 5.450 og 7.800 prostituerede.

Ngo'er ønsker forbud

Reden, som er et rådgivnings- og behandlingssted for kvinder i prostitutionsmiljøet, ønsker en kriminalisering af prostitutionsforbrugere. Ifølge Reden bør et humant og civiliseret samfund ikke under nogen omstændigheder acceptere, at mennesker misbruger andre for at tilfredsstille egne behov.

Kvinderådet bakker også op om en model, der forbyder køb af prostituerede. Det vedtog Kvinderådet på sit repræsentantskabsmøde den 25. september 2002. I udtalelsen stod der blandt andet: »I et stadig mere ligestillet samfund mener Kvinderådet, at en lov, der forbyder køb af prostituerede, vil sende et stærkt signal, ikke mindst til børn og unge, om respekt mellem kønnene, og at adgang til andre folks kroppe ikke er noget, man køber sig til. For Kvinderådet handler prostitution om en krænkelse af kvinders rettigheder

og et menneskesyn, hvor alt er til salg inkl. kvinders kroppe.«

De svenske erfaringer

I Sverige har det været forbudt at købe seksuelle ydelser siden den 1. januar 1999. Det svenske forbud er en del af en større lovpakke om at beskytte kvinder mod vold, herunder prostitution. Forbuddet mod sexkøb skulle særligt være med til at ændre svenskernes holdning til prostitution på lang sigt, så prostitution ikke længere vil være socialt acceptabelt (Prop. 1997/98:55 side 100). Ifølge den svenske professor i socialvidenskab Sven-Axel Månsson er der sket en markant ændring i befolkningens holdning, siden loven blev vedtaget (Kristeligt Dagblad 31. juli 2002). Da svenskernes holdning til seksualitet blev undersøgt i 1996, var der ikke noget klart flertal for at forbyde sexkøb. 2 år efter, at loven var trådt i kraft, støttede 80 pct. af befolkningen loven.

De svenske erfaringer viser, at forbud mod sexkøb er et velegnet redskab til at forebygge og bekæmpe gadeprostitution. Ifølge det svenske kriminalpræventive råd (Brottsförebyggande rådet) er der sket et fald i antallet af gadeprostituerede, og der er også kommet

færre nye prostituerede på gaden. Det står der i rapporten »Förbud mot köp av sexuella tjänster« (BRÅ-rapport 2000:4). Lovens effekt på den skjulte prostitution er ikke blevet undersøgt. En effektiv indsats mod den skjulte prostitution vil ifølge det svenske kriminalpræventive råd kræve, at politiet får adgang til telefonaflytning m.v. I en artikel i rådets tidsskrift »Apropå« (1/2002) udtaler repræsentanter for politi og socialarbejdere i enighed, at de er glade for den nye lov. I artiklen står også, at Sverige desuden er blevet betydelig mindre attraktivt for udenlandske prostituerede, som næsten udelukkende bruger Sverige som transitland til København eller Oslo.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Der foreslås en ny affattelse af § 223 a i straffeloven, hvorefter det gøres strafbart at købe seksuelle ydelser hos en anden person.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 2003.

Skriftlig fremsættelse

Jann Sjørnsen (KRF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til lov om ændring af straffeloven.
(Kriminalisering af prostitutionskøbere).
(Lovforslag nr. L 132).*

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering*

§ 223 a. Den, der som kunde har samleje med en person under 18 år, der helt eller delvis ernærer sig ved prostitution, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år

Lovforslaget

§ 223 a affattes således: »Den, der mod at betale eller give løfte om betaling har samleje med en anden person, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år«.